

Протокол № 8

Тема: **СХЕМИ НА СВЪРЗВАНЕ И ВЕКТОРНИ ДИАГРАМИ НА
ИЗМЕРВАТЕЛНИ ТРАНСФОРМАТОРИ ЗА ТОК**

Изработил:.....
.....
курс:.....поток:..... група.....
специалност:.....
факултетен №.....
дата.....

Проверил:.....
/доц. д - р инж. А. Врангов/
дата.....

I. Кратка теория

Първичните намотки на ИТТ се съединяват винаги последователно във веригата, през която протича измервания ток, като са възможни различни схеми на свързване на вторичните им намотки, съвместно с токовите намотки на товара – измерителни прибори или релета. Токът през товара I_T и вторичния ток във фазата I_Φ на ИТТ не винаги са еднакви. Отношението между тях се нарича коефициент на схемата - $k_{cx} = I_T / I_\Phi$. Основните схеми са неравностойни по отношение на количеството апарати, чувствителността, сигурността и др.

Схемата на свързване в пълна звезда с използване на три ИТТ – по един във всяка фаза се реализира като към началата $S1$ на вторичните намотки се присъединяват товарите, например токови намотки на релета, свързани в звезда. Краищата $S2$ на вторичните намотки се обединяват в обща точка – звезден център. Звездният център на вторичните намотки на ИТТ и звездния център на товара се свързват с проводник, наречен нулев. В нулевия проводник токът I_N е равен на геометричната сума на вторичните фазни токове $I_N = I_a + I_b + I_c = 3I_0$. При нормален симетричен режим и отсъствие на земни съединения токът I_N е равен на тока на небаланса $I_{нб}$, който се определя от грешките на ИТТ. В този случай прекъсването на нулевия проводник не влияе върху правилната работа на схемата. При несиметрични режими предизвикани от земни съединения, през нулевия проводник протича токът на повредата $I_N = 3I_0 \neq 0$. Недопустимо е прекъсването на нулевия проводник, тъй като токът на повредената фаза се затваря през вторичните намотки на ИТТ в здравите фази, които представляват голямо съпротивление за него. Схемата “звезда” е универсална за приложение, осигурява измерване на три фазни тока и тока с нулева последователност $3I_0$, като е подходяща за релейни защиты срещу еднофазни и междуфазни повреди. Най-разпространено е използването ѝ в мрежи с директно заземена неутрала, където еднофазните повреди са къси съединения, които се изключват незабавно. Токовете в товара са равни на вторичните фазни токове на ИТТ.

В схема “непълна звезда” според засегнатите фази, протичат различни токове във вторичните фазни и през нулевия проводник. При еднофазно к.с. на фаза В, през вторичната схема не протича ток. В общия нулев проводник протича ток както при междуфазни к.с, така и в нормален режим, поради което за правилната работа на схемата винаги е необходим обратния проводник. Схемата е приложима в системи с изолиран или компенсирани звезден център, за релейна защита от междуфазни к.с.

Особеностите на схема триъгълник са следните: при всичките видове къси съединения през товара на ИТТ протича ток; токовете с нулева последователност циркулират в триъгълника и не преминават през товара на ИТТ; при симетричен трифазен режим токът през товара е $\sqrt{3}$ пъти по-голям от фазовия ток. Схемата се използва при релейни защиты за компенсиране на фазовите разлики между токовете при свързване на намотките на силовите трансформатори в звезда-триъгълник и др.

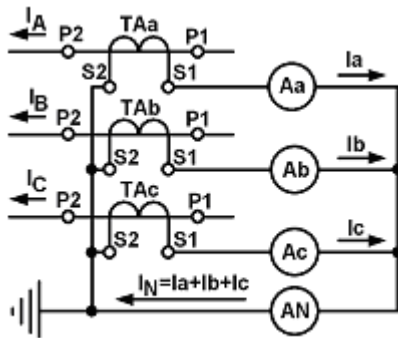
Схемата “непълна триъгълник” се нарича също схема “разлика от два фазни тока” или “двуфазна-еднорелейна” и се използва основно за запазване на релейни защиты срещу междуфазни къси съединения.

При необходимост да се получи токът на несиметрия се използва тритрансформаторен филтър за ток с нулева последователност. В този случай през товара протича геометричната сума на вторичните фазови токове, която при симетричен режим е равна на нула, а при несиметрични режими и повреди на $3I_0$. Схемата се използва основно за нуждите на релейните защиты срещу еднофазни к.с. и двуфазни к.с. към земя.

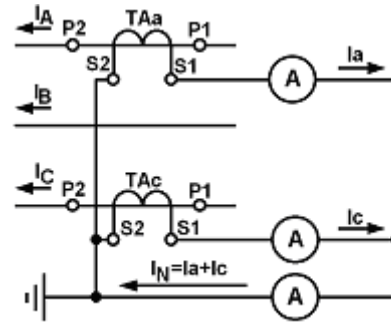
Вторичните намотки на два ИТТ монтирани на една и съща фаза могат да се съединят последователно, като се спазват началата и краищата както на първичните, така и на вторичните им намотки, при което се получава неизменен вторичен ток, а общия товар се разпределя поравно, т.е намалява се двойно натоварването на всеки ИТТ.

При паралелно свързани вторични намотки на два ИТТ монтирани на една фаза коефициентът на трансформация на схемата е два пъти по-малък отколкото k_{IT} на всеки ИТТ, като индивидуалното им вторично натоварване се увеличава два пъти.

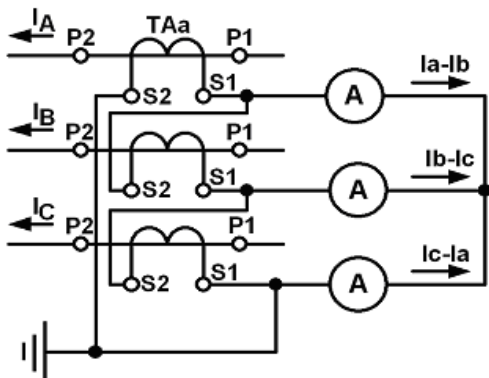
II. Схеми на свързване на ИТТ

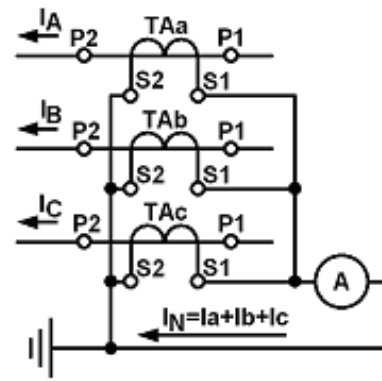
Фиг. 1. Пълна звезда

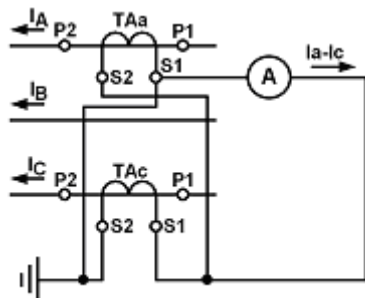
Фиг. 2. Непълна звезда

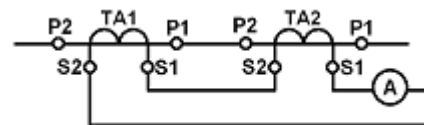
Фиг. 3. Триъгълник

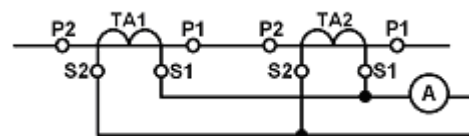
Фиг. 4. Филтър за ток с нулева последователност

Фиг. 5. Непълен триъгълник

Фиг. 6. Последователно свързани вторични намотки

Фиг. 7. Паралелно свързани вторични намотки

III. Резултати от измерванията и векторни диаграми

Пълна звезда		Непълна звезда	
$I_A = \quad ; \varphi =$		$I_A = \quad ; \varphi =$	
$I_B = \quad ; \varphi =$		$I_B = \quad ; \varphi =$	
$I_C = \quad ; \varphi =$		$I_C = \quad ; \varphi =$	
Пълен триъгълник		Непълен триъгълник	
$I_A = \quad ; \varphi =$		$I_A = \quad ; \varphi =$	
$I_B = \quad ; \varphi =$		$I_B = \quad ; \varphi =$	
$I_C = \quad ; \varphi =$		$I_C = \quad ; \varphi =$	
$I_A - I_B = \quad ; \varphi =$		$I_A - I_B = \quad ; \varphi =$	
$I_B - I_C = \quad ; \varphi =$		$I_B - I_C = \quad ; \varphi =$	
$I_C - I_A = \quad ; \varphi =$		$I_C - I_A = \quad ; \varphi =$	

Филтър за ток		Последователно/паралелно свързване	
$I_A = \quad ; \varphi =$		$I_A = \quad ; \varphi =$	
$I_B = \quad ; \varphi =$		$I_B = \quad ; \varphi =$	
$I_C = \quad ; \varphi =$		$I_C = \quad ; \varphi =$	

IV. Изводи